

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ จะเป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะในการบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในการบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างหรือพัฒนาสมรรถนะในการบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 410 คน จากโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 410 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคริจชี และมอร์แกน (อ้างในธานินทร์ ศิลป์จารุ 2549: 50) มีค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ใช้วิธีการสุ่มเป็นขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร จำนวน 199 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสมรรถนะในการบริหารจัดการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการที่ถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2549 เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่มีช่องให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นส่วนที่เป็นปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียน แนวทางในการเสริมสร้างหรือพัฒนาสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร

เครื่องมือชุดนี้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .946

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1,2 และ 3 เพื่อประสานงานขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเอกชนในสังกัด โดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเอง และบางส่วนนำส่งทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัย ลงรหัสของแบบสอบถาม เพื่อง่ายต่อการติดตามทวงคืน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 199 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 187 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติ ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

1.2 ผลการวิจัย

การศึกษาสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยดังนี้

1.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 187 จำแนกเป็นผู้บริหารจากโรงเรียนขนาดเล็ก 16 คน ขนาดกลาง 87 คน ขนาดใหญ่ 51 คน และขนาดใหญ่พิเศษ 33 คน คิดเป็นร้อยละ 94

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 ระดับการศึกษาโทและสูงกว่า จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2

ในส่วนของการประกอบการทำงาน ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี และ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี

1.3.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมนักเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้คิดเป็น ทำเป็น มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุดเท่ากัน รองลงมาคือกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน ส่วนข้อที่มีระดับสมรรถนะต่ำสุด 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ เป็นผู้นำทาง การแนะแนว และใช้กระบวนการทางจิตวิทยาแนะแนวในการบริหารสถานศึกษา กำกับ ดูแล นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินการ แนะนำอย่างเป็นระบบ และเป็นผู้ประสานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชนใน ลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

2) สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มั่นคงปลอดภัย เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ และสนามเด็กเล่นโดยหมั่นดูแลให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุด รองลงมาคือ การจัดให้มีการทำทะเบียนนักเรียน การเก็บสถิตินักเรียน ทะเบียนประวัติ การลงทะเบียน ตารางสอน ตารางสอบ การเก็บผลการเรียน ตลอดจนการออกไปรับรองผลอย่างเป็นระบบและการจัดสถานที่และอุปกรณ์เครื่องใช้ในการดำเนินงานบริการอาหารกลางวัน อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ส่วนรายข้อที่มีระดับสมรรถนะต่ำสุด 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ การกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานบริการผู้เรียนที่ชัดเจน การจัดให้มีการทำสถิติข้อมูลด้านการให้บริการสุขภาพนักเรียน และการประเมินผลงานบริการผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้ ปรับปรุงและพัฒนา

3) สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ พบว่า ระดับสมรรถนะด้านส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การศึกษาและทำความเข้าใจ

เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีศักยภาพ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทัศนศิลป์ และศิลปะ การการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ด้านกีฬาหรือด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุด รองลงมาคือ การปรับการวัดผล ประเมินผลผู้เรียนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การนิเทศเพื่อให้ครูปรับบทบาทใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะต่ำ 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดให้มีการระดมทรัพยากรไว้ อย่างเพียงพอเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง การปรับระบบการจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ที่เน้นความแตกต่างเป็นรายบุคคล และจัดให้มีหลักสูตร การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

4) สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเป็นผู้นำและส่งเสริมให้ครู อาจารย์ บุคลากร ภายในโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียนและสังคม มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุด รองลงมา คือ การให้รางวัลหรือประกาศชมเชย นักเรียนที่มีความประพฤติดีเพื่อเป็นกำลังใจและเป็นตัวอย่างที่ดี การเป็นผู้นำและส่งเสริมให้ครู อาจารย์ บุคลากรภายในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ส่วน รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะต่ำ 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ การลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิดตาม ระเบียบของกระทรวง ศึกษาธิการ เช่น การว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนตามความเหมาะสม การจัด ให้มีระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม รองลงมาคือจัดทำคู่มือนักเรียนเพื่อชี้แจง ระเบียบและแนวปฏิบัติต่างๆ ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ และการจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การกำหนดกฎระเบียบของโรงเรียน

1.3.3 ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหาร กิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ปรากฏผล ดังนี้

1) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการ นักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนก ตามระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาโทและสูงกว่าพบว่า ในภาพรวมมีความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทและสูงกว่ามี ระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สำหรับรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ สามารถบริหารจัดการให้เกิด กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน และสามารถส่งเสริมวินัย

คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ โดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโทและสูงกว่า มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีทั้ง 3 ด้าน ส่วนด้านสามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ ไม่พบความแตกต่าง

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี พบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว คือสามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี ส่วนด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ และสามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่พบความแตกต่าง

3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียนและด้านสามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ โดยผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 2 ด้าน นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการ ด้านสามารถส่งเสริมกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ และด้านสามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ โดยผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางมีความคิด

เห็นแตกต่างกับผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านคือ ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการ ด้านสามารถส่งเสริมกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ และด้านสามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ โดยผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

4. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม โดยผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ไม่พบความแตกต่างในรายด้านทั้ง 4 ด้าน

1.3.4 ตอนที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางในการเสริมสร้างหรือพัฒนาสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 187 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ทั้งหมด 101 คน คิดเป็นร้อยละ 54 สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพ สูงเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ผู้บริหารต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยกำหนดนโยบายจัดทำแผนและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

2) ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดงานบริการผู้เรียน โดยยึดหลักให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข สะดวกสบาย ปลอดภัย และได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน สูงเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานบริการผู้เรียนอย่างชัดเจน

3) ด้านสามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีศักยภาพหรือมีความสามารถพิเศษ ได้รับการพัฒนาที่หลากหลายเต็มตามศักยภาพ และส่งเข้าประกวด แข่งขันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สูงเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ จัดทำแผนดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบ

4) ด้านสามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการดำเนินการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและต่อเนื่อง รวมทั้งบูรณาการเข้าไปในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระเพื่อปลูกฝัง ส่งเสริมวินัย คุณธรรม

จริยธรรมและความสามัคคีให้กับผู้เรียนสูงเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและสนับสนุนส่งเสริมให้ครูอาจารย์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีการยกระดับวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง การดำเนินการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ภายใต้มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งมีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และผู้ประกอบวิชาชีพต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา กล่าวถึงพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2548: 17 - 26) กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ประการ ได้แก่ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ โดยผู้บริหารต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง มีความรู้ในหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา นโยบายและการวางแผนการศึกษา การบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง มีมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ โดยผู้บริหารต้องมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าหมวด หัวหน้าสาย หัวหน้างาน ตำแหน่งบริหารอื่นๆ ในสถานศึกษาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้บริหารโดยมีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติ

นอกจากนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ซึ่งกำหนดว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการ

จัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ,แก้ไขเพิ่มเติม 2547: 12) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องตระหนักในความจำเป็นและความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเจตนารมณ์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2520: 6-8) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของงานกิจการนักเรียน ไว้ 7 ประการ คือ 1) สังคมเป็นตัวกำหนดปรัชญาของการดำรงชีวิต ซึ่งชีวิตต้องการหลายอย่าง โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีสถาบันหลายแห่งในสังคมที่เป็นตัวกำหนดความต้องการของบุคคล ในขณะที่เดียวกันก็เป็นตัวกำหนดบทบาทของโรงเรียนอีกด้วย สถาบันดังกล่าวนี้ ได้แก่ บ้าน ศาสนา รัฐบาล เป็นต้น โรงเรียนมีบทบาททั้งส่งเสริมและควบคุมบุคคลากรต่างๆ ซึ่งบุคคลากรต่างๆ เหล่านี้เป็นผู้สร้างหลักสูตร และกระบวนการเรียน ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องเรียน นักเรียนมาโรงเรียนมิใช่จะมาเพื่อเรียนหนังสือแต่เพียงอย่างเดียว แต่มาเรียนรู้เพื่อที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่สับสน และซับซ้อนได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจำเป็นต้องช่วยเหลือในเรื่องเหล่านี้ และกิจกรรมนักเรียนจะเป็นส่วนที่จะช่วยเหลือได้เป็นอย่างมาก 2) เรายอมรับกันว่ากระบวนการเรียนรู้มิได้เกิดขึ้นในห้องเรียนแต่เพียงอย่างเดียว นักเรียนได้เรียนรู้อะไรหลายอย่างนอกห้องเรียน คนส่วนใหญ่ต้องเรียนรู้จากคนอื่น คนเรต่างก็เรียนรู้ซึ่งกันและกัน การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่อยู่นอกห้องเรียน จึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้กว้างขวางขึ้น 3) เป็นความจริงที่ว่าคนสอบได้ที่ 1 ไม่จำเป็นจะต้องมีชีวิตเจริญก้าวหน้ามากกว่าคนที่สอบได้ที่รองๆ หรือท้ายๆ คนที่สอบได้ที่ 1 มักจะมีความรู้ดีในห้องเรียน คนที่สอบได้ที่ท้ายๆ อาจมีความรู้หลายๆ อย่างนอกห้องเรียนดีกว่าคนที่สอบได้ที่ 1 เสียอีก การบริหารกิจการนักเรียนจึงมีส่วนช่วยนักเรียนได้เป็นอย่างมาก 4) คนเราโดยปกติจะไม่นิ่งเฉย มีการเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ทั้งการกระทำและความคิดมโนภาพของแต่ละบุคคลจะมีพลังมากน้อยแค่ไหน เพียงใดขึ้นอยู่กับวัยและสิ่งแวดล้อม ถ้าอยู่ในวัยเด็กจะมีพลังกายมากกว่าพลังความคิด ในวัยผู้ใหญ่จะมีพลังความคิดมากกว่าพลังกาย ส่วนวัยหนุ่มสาวจะมีทั้งพลังกาย และพลังความคิดควบคู่กันไป พลังที่มีอยู่ในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นพลังกายหรือพลังความคิด ย่อมมีการใช้และการควบคุมส่วนเกินควบคู่กันไป พลังส่วนเกินนี้หากใช้ไม่ถูกทางก็จะนำไปสู่การทำลาย สร้างความเสียหายหรือความเสื่อมเสียต่างๆ ได้ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องพยายามหาทางควบคุมพลังส่วนเกินนี้เอาไว้ และไปแสดงออกในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและสังคม 5) เป้าหมายของการศึกษา คือการให้เด็กนักเรียนมีความเจริญงอกงามทุกๆ ด้านทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อการเจริญเติบโตเป็นคนที่สมบูรณ์ การศึกษาในห้องเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา ส่วนการศึกษานอกห้องเรียนมีส่วนซ่อมแซมต่อเติมความเจริญงอกงามของนักเรียนเพิ่มขึ้นอีกทั้งทางกาย สังคมและอารมณ์ ดังนั้น การศึกษานอกห้องเรียนก็อาจนับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารกิจการนักเรียน 6) มนุษย์เราจะหวงแหน ทะนุถนอม บำรุงรักษา ในสิ่งที่ตนเองรู้สึกว่ามีส่วนเป็นเจ้าของ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การบริหาร

กิจการนักเรียนก็เป็นอีกทางหนึ่งแสดงให้เห็นนักเรียนเห็นว่า เขามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโรงเรียนของตนเอง กิจกรรมเช่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารกิจการนักเรียน 7) การศึกษาในห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นการนำไปสู่อาชีพหลักกิจกรรมนักเรียนในหลายๆ อย่างเป็นการส่งเสริมอาชีพรอง มีคนไทยไม่น้อยทีเดียวที่มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยอาชีพรอง

ข้อค้นพบการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธมณ เทียนศรี (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะการบริหารจัดการมาก โดยมีสมรรถนะการบริหารวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา นันทปรีชา (2544: 65) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปราณี เพ็ชรน่วม (2548: 75) ที่ได้ ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีพฤติกรรมการบริหารอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านธุรการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามลำดับ สอดคล้องกับ อรัญญา อุดมศรี (2539: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนบริหารงานในระดับดีที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานกิจการนักเรียน สอดคล้องกับ ศิริวรรณ ยอดยิ่ง (2534: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการบริหารกิจการนักเรียนโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 8 ด้าน คือ การแบ่งกลุ่มนักเรียน การปฐมนิเทศ การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน การทำระเบียบและรายงานเกี่ยวกับนักเรียน การจัดกิจกรรม การบริหารสุขภาพอนามัย การจัดและบริหารแนะแนว การให้ทุนการศึกษา

พิจารณาสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เป็นรายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1) สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการบริหารโรงเรียนภายใต้กรอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งได้ปรับปรุงหลักสูตรการสอนของชาติให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ และสอดคล้องกับคู่มือการจัด

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2545: 1-2) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความสามารถของตนเองตามศักยภาพมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ คือการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ 2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

ข้อค้นพบการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา รอดเรืองคุณ (2546: 87-88) ซึ่งทำการศึกษา เรื่องการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนว สภาพการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ และสภาพการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับมากทุกรายการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล เอี่ยมอุทรพิทย์ (2544: 69) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงานกิจการนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่าการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านกิจกรรมนักเรียนโดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของภรณยู พิระพงษ์ (2545:106) ซึ่งได้ศึกษาการบริหารการจัดกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่าสภาพการบริหารการจัดกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมนักเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ

ให้คิดเป็น ทำเป็น มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุดเท่ากัน สอดคล้องกับ ประภาพรรณ สุวรรณสุข (อ้างถึงใน คำรง ประเสริฐกุล 2542: 27) ได้เสนอหลักเบื้องต้นในการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้ นักเรียนทุกคนควรจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ถ้าโรงเรียนมีความเชื่อในหลักการที่ว่ากิจกรรมมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง แล้วควรเปิดโอกาสหรือแสวงหาโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยไม่กำหนดว่าผู้เรียนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนต้องเป็นผู้ที่เรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเท่านั้น และในการให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นต้องไม่เป็นการบังคับ ควรจะใช้วิธีเร้าให้นักเรียนมีความสนใจ การเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนต้องยึดหลักประชาธิปไตย ในการรับนักเรียนเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมควรเป็นไปตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย นักเรียนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนเรียนช้า ฉลาด รวย จน สวย น่ารัก หรือน่าเกลียด ควรมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเป็นสมาชิกชุมนุม ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งควรเป็นตามความสมัครใจหรือความสนใจของนักเรียนแต่ละคน การจัดกิจกรรมนักเรียนควรมุ่งที่นักเรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากการจัดกิจกรรมนักเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนในโรงเรียนให้กว้างขวางขึ้น นักเรียนในโรงเรียนเท่านั้นที่ควรได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง

2) สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน พบว่า ระดับสมรรถนะด้านการบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันโรงเรียนต่างๆ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนมีภาวะการแข่งขันสูง ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารต้องให้ความสำคัญของงานบริการผู้เรียน เนื่องจากงานบริการผู้เรียนเป็นงานที่อำนวยความสะดวกสบายให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข หรือเป็นงานบริการที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของคำรง ประเสริฐกุล (2542: 110-115) ได้สรุปว่า งานบริการนักเรียนหรือสวัสดิการนักเรียนคือผลประโยชน์ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนในขณะที่อยู่ในโรงเรียน ให้ได้รับความสะดวกสบาย มีความปลอดภัย ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข โดยแบ่งเป็น งานสวัสดิการทั่วไป ได้แก่ สถานที่พักผ่อน สวนหย่อม สวนดอกไม้ สนามกีฬา โทรศัพท์ ไปรษณีย์ ธนาคารเคลื่อนที่ ร้านค้า ร้านอาหาร รถรับส่ง บริการสิ่งพิมพ์ งานบริการทางวิชาการ งานบริการห้องสมุด งานบริการสุขภาพและอนามัยนักเรียน การจัดบริการอาหารกลางวัน การบริการรักษาความปลอดภัย การบริการป้องกันอุบัติเหตุ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศร์ จัปจิตต์ (2545: 71) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย ด้านการจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข ด้านการจัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี ด้านการจัดสภาพ

แวดล้อมภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มั่นคงปลอดภัย เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ และสนามเด็กเล่นโดยหมั่นดูแลให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ ดำรง ประเสริฐกุล (2542: 139-140) กล่าวถึง การบริการรักษาความปลอดภัย ไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินการบริหารเกี่ยวกับเรื่องของสวัสดิการและความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างจริงจัง โรงเรียนจะต้องถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งว่า เมื่อนักเรียนได้เข้ามาอยู่ในโรงเรียน นักเรียนจะต้องได้รับความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ดังนั้นการจัดบริการให้ความปลอดภัย จึงต้องยึดหลักการดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิศึกษาเป็นสำคัญ ความมุ่งหมายการจัดสวัสดิศึกษาในโรงเรียน 1) เพื่อเป็นการสร้างสวัสดินิสัย สวัสดิปฏิบัติที่ดีในการประกอบกิจการต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน 2) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองของนักเรียนไม่ต้องวิตกกังวล เมื่อนักเรียนมาอยู่ในโรงเรียนนักเรียนจะอยู่อย่างปลอดภัยปราศจากอันตรายทุกอย่าง 3) เพื่อสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนเป็นพลเมืองดีของชาติ ที่เชื่อฟังคำกล่าวตักเตือน เคารพในกฎเกณฑ์ ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น เคารพกฎของโรงเรียน เคารพกฎจราจร และสอดคล้องกับแนวคิดของ เซวน์ มณีวงษ์ (2525: 133) ได้กล่าวไว้ว่า การป้องกันอุบัติเหตุ ก็เป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะนักเรียนมาอยู่โรงเรียนถึงวันละไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง อาจจะได้รับอุบัติเหตุได้จากโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนควรหาทางป้องกันอุบัติเหตุเสียก่อน อาจทำได้ดังนี้ 1) จัดสถานที่ต่างๆ ในโรงเรียนให้ปลอดภัย ถูกหลักสุขาภิบาล 2) ควบคุมดูแลความปลอดภัยทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน เช่น การเล่น การออกกำลังกาย ต้องตรวจสอบอุปกรณ์ว่าอยู่ในสภาพที่ใช้เล่นได้หรือไม่ 3) ติดป้ายประกาศคำเตือนทั้งข้อปฏิบัติและข้อห้ามตามลักษณะของภัยอันอาจเกิดขึ้นได้ เพื่อเป็นข้อเตือนใจ กันลืมหืมสำหรับนักเรียน 4) ตรวจสอบ สอดส่องมิให้นักเรียนนำอาวุธ วัตถุ สิ่งของที่อาจเกิดเป็นภัยอันอันตรายขึ้นได้ เข้ามาในโรงเรียน เช่น สารเคมีบางชนิด วัตถุระเบิด ของมีคม เหล่านี้เป็นต้น 5) จัดสอน อบรม บรรยายพิเศษเกี่ยวกับวิชาสวัสดิศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนมีสวัสดินิสัย และสวัสดิปฏิบัติที่ดีในการกระทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเดินในท้องถนน การเล่นกีฬา การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง เป็นต้น

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ มาลี (2546: 60-61) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนของผู้บริหารในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการตระหนักรู้ถึงความสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารมีการตระหนักรู้ถึงความสำคัญเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี จะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตเด็กนักเรียน การให้ความสำคัญต่อการปลูกต้นไม้ เช่น การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การให้ความสำคัญต่อ

มาตรการการปฏิบัติด้านความสะอาด ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะของเครื่องอุปโภคบริโภคที่ใช้ในโรงเรียนอย่างจริงจัง การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนของผู้บริหารด้านอาคารสถานที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับการสร้างอาคารเรียนจะต้องคำนึงถึงความสะดวกสบาย การใช้ประโยชน์และเอื้อต่อการศึกษามากที่สุด มีการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการตกแต่งอาคารสถานที่ให้สวยงาม และควรมีการตรวจสอบความปลอดภัยของอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3) สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ

พบว่า ระดับสมรรถนะด้านสามารถส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เป็นเรื่องใหม่เริ่มมีการตื่นตัวเพิ่มขึ้น ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากรายงานการติดตามผลการปฏิรูปการศึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษา เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ 2548 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549:19-20) กล่าวถึงเรื่องนี้ว่ารัฐบาลมีนโยบายให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นอย่างมาก พร้อมกันนี้ได้มีการดำเนินงานหลายประการเพื่อรับรองสิทธิทางการศึกษาของผู้ที่มีความสามารถพิเศษ เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อสนับสนุนการนำนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษไปสู่การปฏิบัติ เช่น การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษแห่งชาติ (สมพช.) (National Center for the Gifted and Talented : NGT) ซึ่งเป็นองค์การมหาชนภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี จะเข้ามาดูแลในการจัดเตรียมระบบการศึกษา การเรียนรู้ที่เหมาะสมตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยทำงาน มีการจัดตั้งกลุ่มงานสำหรับดูแลเรื่องนี้เป็นภาระเฉพาะ ในสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขณะนี้หน่วยงานดังกล่าวได้ร่างกฎหมาย กระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ จำนวน 2 ฉบับเสร็จแล้ว ได้แก่ ร่างกฎหมายกระทรวงกำหนด จำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และร่างกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาก็มีหน่วยงานที่เข้ามาส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา เช่น โครงการสนับสนุนการศึกษาเด็กอัจฉริยะ เพื่อการศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกในต่างประเทศ ซึ่งเริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2547 สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปเรียนต่อต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เช่น โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์

เปิดสอนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ รวมทั้งยังมีหน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่มีความสามารถพิเศษ เช่น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และจากรายงานฉบับเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า ถึงแม้จะมีการตื่นตัวและดำเนินอย่างจริงจังจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนากลุ่มเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยรัฐมนตรีนโยบายให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้มากกว่าที่ผ่านมาและมีการดำเนินการหลายประการในการรับรองสิทธิทางการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ แต่ในด้านปริมาณ พบว่า เด็กกลุ่มนี้ยังได้รับการพัฒนาในจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากยังขาดระบบการคัดกรอง การพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ ขาดองค์ความรู้ และขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการดำเนินการ

ข้อค้นพบการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2549 - 2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548: 2-4) ได้กล่าวว่าในอดีตที่ผ่านมากระบวนการศึกษาไทย ยังไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้ที่มีความสามารถพิเศษได้เท่าที่ควร จึงพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษซึ่งมีอยู่จำนวนไม่น้อย (ประมาณร้อยละ 3 ของแต่ละด้าน/สาขา) ได้หายไปจากระบบเป็นจำนวนไม่น้อยด้วยสาเหตุต่างๆ ดังนี้ 1) การที่พ่อ - แม่ ผู้เลี้ยงดู ครู- อาจารย์ไม่รู้จักรักสังเกตแวความสามารถตั้งแต่เด็กไม่รู้ว่าเป็นเด็กที่มีแวความสามารถพิเศษ เด็กจึงขาดโอกาสได้รับการพัฒนาไปตั้งแต่แรก 2) กรณีที่ทราบว่าเด็กที่มีแวความสามารถพิเศษแต่ไม่ทราบว่า จะอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาที่เหมาะสมอย่างไร ศักยภาพของเด็กเหล่านี้ จึงลดลงและหายไปในที่สุด เนื่องจากไม่ได้ถูกกระตุ้นให้พัฒนาเจริญงอกงาม 3) จากการที่ระบบการศึกษาไทยยังไม่สามารถรองรับเด็กเหล่านี้ได้ ทำให้เกิดการไหลออกของบุคคลระดับมัธยมศึกษาของประเทศตั้งแต่ยังเด็ก ด้วยหลายประเทศเปิดรับและสนใจให้เด็กกลุ่มนี้ไปเรียนและให้ทำงานที่ประเทศของตนตั้งแต่ระดับมัธยม และบางครั้งการที่มีข่าวทางสื่อมวลชนว่า ค้นพบเด็กที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง (Highly Gifted) ไม่นานจะพบว่าทั้งเด็กและครอบครัวได้รับเชิญให้ไปเป็นประชากรของประเทศอื่นที่เห็นคุณค่าของคนกลุ่มนี้ 4) เด็กที่มีความสามารถพิเศษที่มันสมองเป็นเลิศ มักคิดอะไรที่ลึกลับซับซ้อนในหลากหลายมิติไม่มีขอบเขต ระบบการศึกษาในโรงเรียนส่วนใหญ่ ปิดกั้นศักยภาพของเด็กเหล่านี้ โดยเฉพาะในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่สำคัญที่สุด คือ การขาดโอกาสได้เรียนรู้สิ่งที่ยากและท้าทายความถนัด ความสนใจ เด็กจึงเกิดความรู้สึกถูกบีบคั้น กดดัน กลายเป็นเด็กที่มีปัญหาด้านจิตใจ อารมณ์ และบางคนกลายเป็นเด็กชอบต่อต้าน ก่อวินาศกรรม ประพฤติตัวออกนอก รีดนมอรรอย กลายเป็นเด็กที่มีปัญหาไปในที่สุด และบางรายถึงขั้นฆ่าตัวตาย 5) ด้วยเหตุที่การศึกษาไม่ยืดหยุ่นและไม่เปิดกว้าง จะพบว่าเด็กระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาที่มีความสามารถพิเศษโดดเด่นในทุกวิชาหรือบางวิชาเทียบเท่าระดับอุดมศึกษาหรือสูงกว่า ไม่มีโอกาสได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยตามศักยภาพ ขณะที่หลายประเทศ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ ได้เปิดโอกาสให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษสูงที่มีอายุน้อยสามารถเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้ 6) เยาวชนที่มีความสามารถพิเศษส่วน

หนึ่งซึ่งได้รับการสนับสนุนให้ได้ศึกษาต่อจนจนระดับปริญญาโท – ปริญญาเอก ทั้งในและต่างประเทศ ทำให้มีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาให้โดดเด่นมากขึ้น แต่เมื่อเข้าทำงานพบว่าลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายไม่เหมาะสมกับศักยภาพ รวมถึงระบบงานก็ขัดกันความสามารถที่มีอยู่ ทำให้เกิดการไหลออกของคนระดับมัธยมของประเทศอีกรอบหนึ่ง โดยกลุ่มคนเหล่านี้มักลาออกไปทำงานในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีศักยภาพ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ด้านกีฬาหรือด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีศักยภาพ หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เป็นเรื่องใหม่ มีการดำเนินการอย่างจริงจังได้ไม่นาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีความตระหนักและตื่นตัวในการศึกษาทำความเข้าใจ และจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2549 – 2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548: 39) ได้กำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ ไว้ดังนี้ 1) สร้างกลไกการบริหารจัดการ 2) สร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง 3) พัฒนาระบบการศึกษา 4) การผลิตและพัฒนาบุคลากร 5) การสร้างและการถ่ายทอดองค์ความรู้ 6) การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง 7) การสร้างความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ให้กับประเทศ

4) สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ พบว่าระดับสมรรถนะด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีความตระหนักว่า สถานศึกษานอกจากมุ่งสร้างงานทางวิชาการแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญในการสร้างคน สร้างพลเมืองที่มีคุณภาพ มีศักยภาพ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี รู้จักรักษาระเบียบวินัย สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ นกคณ กรรณิกาและคณะ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2549?: บทนำ) ได้กล่าวไว้ว่า เยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ถ้าหากเยาวชนตกอยู่ในสภาพที่เสื่อมถอยทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านสำนึกความรับผิดชอบ การพัฒนาประเทศจะเป็นไปอย่างยากลำบาก ถ้าหากเยาวชนปัจจุบันมีคุณภาพที่ไม่ดีพอ อนาคตของประเทศก็ต้องประสบกับวิกฤติด้านทรัพยากรมนุษย์ และไม่มีเสถียรภาพทางสังคมอย่างแน่นอน ยิ่งไปกว่านั้น เป็นไปได้หรือไม่ว่าสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏทางสังคมปัจจุบันก็เป็นผลลัพท์ บางส่วนมาจากคุณภาพของเยาวชนในอดีต สอดคล้องกับแนวคิดของ ดำรง ประเสริฐกุล (2542: 195) ซึ่งกล่าวว่า งานปกครองนักเรียนเป็นงานหลักงาน

หนึ่ง ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างมาก จะส่งผลให้โรงเรียนได้รับความเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ดังนั้นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียนจะต้องร่วมมือกันทำงาน ปกครองนักเรียนด้วยการร่วมกันออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ และร่วมกันปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ รวมทั้งช่วยกันส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และสร้างวินัยให้ เกิดกับตัวนักเรียน ด้วยการอบรมสั่งสอนให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ กล้า ทองขาว (อ้างถึงใน ดำรง ประเสริฐกุล 2542: 215) ได้ให้ความเห็นในเรื่องของความมุ่งหมายของวินัยในโรงเรียน ไว้ดังนี้ คือ 1) เพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคมโรงเรียน เพราะทุกคนจะต้องปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ยอมรับที่จะปฏิบัติตามสิ่งควบคุมทางสังคมที่สมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้น เช่นเดียวกับบุคคลในสังคมทั่วไปจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองดีเพื่อความสงบสุขของสังคม 2) เพื่อเป็นการปลูกฝังเจตคติ พฤติกรรม และฝึกฝนจิตใจกับเด็กผู้ยังอ่อนวัยให้เป็นผู้มีจิตสำนึกในการมีวินัยในตนเอง สะสมเอา พฤติกรรม เช่นอารยชนผู้รักความมีวินัยไว้แต่ยังเป็นเด็กเพื่อเขาจะได้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล เอี่ยมอุทรพิทย์ (2544: 74) ที่ได้ศึกษา การดำเนินงานกิจการนักเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่าการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านงานปกครอง โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเป็นผู้นำและส่งเสริมให้ครู อาจารย์ บุคลากรภายใน โรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน และสังคม มีค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะสูงสุด สอดคล้องกับ ประภาพรรณ สุวรรณสุข (อ้างถึงในดำรง ประเสริฐกุล 2542: 228) ได้เสนอแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการรักษาวินัยนักเรียน ไว้ว่า ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาระเบียบวินัยตามที่กำหนด และผู้บริหารควรรู้จักวิธีการที่จะทำให้นักเรียนในโรงเรียน ทั้งฝ่ายดำเนินการและฝ่ายปฏิบัติ ปฏิบัติตามระเบียบวินัยนักเรียนและร่วมมือกันรักษาระเบียบวินัยที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้นอย่างเต็มใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ นวลศรี (2547: 114) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนหัวหินวิทยาคม พบว่า แนวทางพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน คือ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนทุกคนประพฤติ และปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่แก่นักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีนั้น

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของ

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียน ปรากฏผล ดังนี้

1) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาโทและสูงกว่า พบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาที่ต่างกันส่งผลให้ผู้บริหารแสดงออกซึ่งสมรรถนะที่แตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือมีสมรรถนะให้ตรงกับลักษณะงานที่รับผิดชอบ อย่างเป็นระบบ ในเวลาที่กำหนดตามหลักสูตร ส่งผลให้ผู้เข้ารับการศึกษา เป็นผู้ที่มีคุณภาพหรือมีความสามารถในการใช้ความคิด สามารถประยุกต์ทฤษฎี ความรู้มาใช้ตัดสินใจและใช้ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารยุคใหม่จึงต้องมีวุฒิทางการบริหารการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา (2548:17) เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากสมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งเกิดจากบุคคลมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ หรือมีผลงานโดดเด่นกว่าคนอื่น ดังนั้น การที่ผู้บริหารจะมีสมรรถนะในการบริหารงาน มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา หรือความรู้ ประกอบกับทักษะ ความเชี่ยวชาญ ชำนาญพิเศษในด้านต่างๆ บทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ภาพลักษณ์ภายใน หรือความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับเอกลักษณ์และคุณค่าของคน อุปนิสัยความเคยชิน พฤติกรรมซ้ำๆ ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และแรงผลักดันเบื้องต้น หรือจินตนาการแนวโน้มวิสัยคิด วิธีปฏิบัติตนอันเป็นไปโดยธรรมชาติของบุคคล สอดคล้องกับสำนักงาน ก.พ. (2548: 5-6) ที่ได้กำหนดนิยามความหมายของสมรรถนะ คือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่มีผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆ (K: Knowledge S: Skill A: Ability O: Other) ที่ทำให้บุคคลสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้ก็จะต้องมีองค์ประกอบของทั้งความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะการบริหารที่ดี ซึ่งอธิบายว่า “สามารถให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้” นั้น หากขาดองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความรู้ในงาน หรือ ทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจต้องหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นคนใจเย็น อดทน ชอบช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว บุคคลก็ไม่อาจจะแสดงสมรรถนะของการบริการที่ดีด้วยการให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง สมรรถนะ ก็คือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเป็นพฤติกรรมที่องค์กรต้องการจากข้าราชการ เพราะเชื่อว่าหากข้าราชการมีพฤติกรรมการทำงานในแบบที่องค์กรกำหนดแล้ว จะส่งผลให้ข้าราชการผู้นั้นมีผลการปฏิบัติงานดี และส่งผลให้

องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการไว้ ตัวอย่างเช่น การกำหนดสมรรถนะการบริการที่ดี เพราะหน้าที่หลักของข้าราชการ คือการให้บริการแก่ประชาชนทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์คือการทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 4) ที่ได้นิยามไว้ว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถที่มาจากตัวคนทั้งหมดที่สะท้อนออกมาในรูปของพฤติกรรมการทำงานที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล ก่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด (Superior Performance) ที่ต้องการ โดยมีที่มาจากพื้นฐานความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) วิธีคิด (self-concept) คุณลักษณะส่วนบุคคล (Trait) และแรงจูงใจ (Motive) ประสิทธิภาพของสมรรถนะ คือ ผู้บริหารขององค์กรจะต้องมีความเชื่อว่า ความสามารถของบุคคลจะเป็นตัวผลักดันให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดขององค์กร นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ Mirabile (อ้างใน พัทธา ถาวาระ 2543: 9-10) ซึ่งได้กล่าวว่าแนวคิดในการทดสอบสมรรถนะเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในช่วงต้นปี ค.ศ. 1970 โดย David McClelland กิดขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรแทนวิธีการทดสอบแบบดั้งเดิมที่ใช้อยู่ ได้แก่ การทดสอบเชาว์ปัญญา และการทดสอบความถนัด ตามคำขอของหน่วยบริการชาวต่างชาติ (The U.S. Foreign Service) และได้ให้ความหมายของสมรรถนะ ไว้ว่า หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถ หรือคุณลักษณะอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานในระดับสูง เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หรือความเป็นผู้นำ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สามารถส่งเสริมกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ หรือการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษเป็นเรื่องใหม่ที่มีการส่งเสริมอย่างจริงจัง ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากรายงานผลการประเมินการบังคับใช้กฎหมายการศึกษา ปี 2548 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2549: 27- 28) พบว่า การประเมินผลด้านการจัดการศึกษารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ โดยการสอบถามความเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่มีหน้าที่จัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้รับผิดชอบจากส่วนกลาง ตลอดจนกลุ่มผู้ปกครองและนักเรียน ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า มีการดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ร้อยละ 54.8 และดำเนินการยังไม่เหมาะสม ร้อยละ 45.2 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมยังมีสัดส่วนค่อนข้างน้อย ดังนั้นผู้บริหารจึงยังต้องศึกษาหาความรู้ ทำความเข้าใจ และเพิ่มพูนประสบการณ์การบริหารในเรื่องนี้เช่นเดียวกันทั้งสองกลุ่ม

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี พบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว คือสามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน ส่วนด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ และสามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่พบความแตกต่าง เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ปี พ.ศ. 2542 ประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบครั้งสำคัญ โดยเฉพาะการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 จากหลักการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2545: 12) กล่าวไว้ว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการที่จูงใจสร้างการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาทุกด้านที่เป็นอยู่ เพื่อให้สามารถนำไปสู่ผลผลิตคุณภาพหรือเป้าหมายของการศึกษาตามที่ประสงค์ การดำเนินการเช่นนี้จึงไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงธรรมดา แต่ต้องเปลี่ยนแปลงทุกด้านอย่างรวดเร็ว มีแผนการดำเนินการและมีการผลักดันอย่างจริงจัง และเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาด้านต่างๆ ดังนี้ 1) การปฏิรูปการเรียน เป็นการปรับเปลี่ยนระบบและวิธีการจัดการเรียนการสอน หรือวิธีการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาทักษะและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนได้สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา 2) โครงสร้างและระบบการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาของรัฐกระทำโดยองค์การขนาดใหญ่ที่เรียกว่าระบบราชการ มีความล่าช้า ขาดความคล่องตัว และทำลายความคิดสร้างสรรค์ของคนในระบบ ดังนั้นหากมุ่งสู่การจัดการศึกษาแนวใหม่ที่ต้องการความถูกต้องรวดเร็วและเน้นประโยชน์ของผู้เรียนอย่างแท้จริง จำเป็นต้องปฏิรูปโครงสร้างและระบบบริหารจัดการที่เป็นอยู่ 3) การปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครู ครูเป็นปัจจัยสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะเป็นบุคคลใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดในกระบวนการสอน การจัดการศึกษาจะเกิดผลสัมฤทธิ์เพียงใด ย่อมขึ้นกับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ 4) การปฏิรูปผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากครูแล้ว ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาก็จำเป็นต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงไปด้วย การปรับเปลี่ยนนี้เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงานและความสามารถด้านเทคนิควิทยาการที่เกี่ยวข้องด้วย การจัดระบบและกระบวนการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นผู้กำกับและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา จึงถือเป็นกระบวนการเร่งด่วนที่จะต้องปฏิรูปเพื่อให้กระบวนการปฏิรูปการศึกษาปรับเปลี่ยนไปทั้งกระบวนการ 5) การปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา การศึกษาสมัยใหม่ต้องอาศัยพึ่งพาสื่อและเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาและเอื้อต่อการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้สะดวกกว่าที่เคยเป็น จากแผนการปฏิรูปการศึกษา จะเห็นได้ว่าหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากรายงานวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขา บริหารการศึกษา (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ 2548: บทนำ) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพของ โรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นสิ่งท้าทายอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานการบริหารของโรงเรียนซึ่งเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าสถานศึกษาที่ต้องแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำ บทบาทของผู้จัดการ และบทบาทที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการสอน เพื่อที่จะให้โรงเรียนมีคุณภาพและมีประสิทธิผล โรงเรียนมีขนาดแตกต่างกันและมีความซับซ้อนแตกต่างกัน ซึ่งในทำนองเดียวกัน บทบาทของหัวหน้าสถานศึกษาก็จะแตกต่างกันระหว่างสถานศึกษาแห่งหนึ่งกับสถานศึกษาอีกแห่งหนึ่ง แม้ว่าหัวหน้าสถานศึกษาจะมีบทบาทที่แตกต่างกัน แต่หน้าที่จะคล้ายคลึงกัน คือ มีหน้าที่ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน หัวหน้าสถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญยิ่ง ซึ่งจะมีผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ดังนั้น หัวหน้าสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษาและฝึกอบรมทางการ บริหารการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ได้เริ่มดำเนินการ อบรม พัฒนา เพื่อเป็นการสร้างเสริมความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการ ศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ได้รับศึกษาต่อทางด้านบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้ระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เมื่อพิจารณาตาม ประสิทธิภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพิศ เอี่ยมมณ (2547: 117) ซึ่ง ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่าย ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เมื่อพิจารณาจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัย ของปราณี เพ็ชรน่วม (2548: 75) ซึ่งได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกันมีระดับพฤติกรรม การบริหารโรงเรียนในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเปรียบเทียบระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน เอกชน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายด้าน พบว่า ด้านสามารถบริหารจัดการให้กิจการ บริการผู้เรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปีมีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี ทั้งนี้อาจเนื่อง มาจากการบริหารจัดการให้กิจการบริการผู้เรียนมีข้อบ่งชี้ค่อนข้างมาก นอกจากต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญในการบริหารจัดการของผู้บริหารแล้ว ยังต้องอาศัยความ พร้อมของทรัพยากรและปัจจัยต่างๆ เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.มหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการ ด้านสามารถส่งเสริมกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ และด้านสามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่ามีความพร้อมทรัพยากรดีกว่าทั้งด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี และอาคารสถานที่ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนแต่ละขนาดจะได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณและปัจจัยต่างๆ ที่เกื้อหนุนทางการศึกษาจากส่วนกลาง ชุมชนและผู้ปกครองของนักเรียนที่แตกต่างกัน โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่า มีจำนวนนักเรียนมากกว่า ย่อมได้รับการสนับสนุนด้านการเงินและปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ดังนั้นโรงเรียนขนาดใหญ่กว่าจึงมีงบประมาณและปัจจัยที่เพียงพอในการบริหาร ส่งผลให้ผู้บริหารมีความพร้อมในการบริหารและแสดงออกซึ่งสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนได้มากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี เพ็ชรน่วม (2548: 81) ที่ศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางค์ อ่วมเครือ (2541: 61) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพิศ เอี่ยมนภา (2547: 121) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีสภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 หน่วยงานทางการศึกษาในระดับนโยบาย ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สมรรถนะในการบริหารจัดการกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านสามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ พบว่าผู้บริหารยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และแนวปฏิบัติในด้านนี้อย่างถูกต้องและชัดเจน ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ควรกำหนดนโยบายและแผนในการพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องให้มีความตระหนัก และมีดำเนินการอย่างจริงจัง โดยสนับสนุนด้านงบประมาณและวิทยากรผู้รู้ เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ ที่ถูกต้องและชัดเจนในระดับปฏิบัติอย่างเพียงพอ เพื่อให้ความรู้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารยุทธศาสตร์การพัฒนาคเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2549-2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2548: 1) ได้กล่าวถึงปัญหาในเรื่องนี้ไว้ว่า หากเด็กเหล่านี้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลและพัฒนาความสามารถอย่างถูกต้องและเหมาะสมตั้งแต่เยาว์วัย ความเป็นเลิศไม่อาจเกิดขึ้นได้เลยและอาจหายไปในที่สุด นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาประเทศไปอย่างน่าเสียดาย ยิ่งไปกว่านั้นยังอาจทำให้นักกลกลุ่มนี้เกิดปัญหาทางจิตใจ รู้สึกเก็บกด คับข้องใจ หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน อาจใช้ความสามารถในทางที่ผิด กลายเป็นปัญหาแก่สังคม ทั้งที่เด็กกลุ่มนี้มีศักยภาพพอที่สร้างความเป็นเลิศในศาสตร์สาขาต่างๆ และเป็นผู้นำทางสังคม

3.1.2 หน่วยงานระดับปฏิบัติ จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบข้อประเด็นที่ควรที่จะนำไปสู่การพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1) ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาในเรื่องการเป็นผู้นำทางการแนะแนว และใช้กระบวนการทางจิตวิทยาแนะแนวในการบริหารสถานศึกษา กำกับ ดูแล นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินการแนะแนวอย่างเป็นระบบ และเป็นผู้ประสานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชนใน ลักษณะเครือข่ายการแนะแนว ซึ่งผู้บริหารควรทำการศึกษา ทำความเข้าใจและพัฒนา

ระบบแนะแนวอย่างจริงจัง รวมทั้งพัฒนาครู และบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำหน้าที่แนะแนว สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวันได้

2) ด้านสามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาในเรื่อง การกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับงานบริการ ผู้เรียนที่ชัดเจน จัดให้มีการทำสถิติข้อมูลด้านการให้บริการสุขภาพนักเรียน และการประเมินผลงานบริการผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้ ปรับปรุง และพัฒนา

3) ด้านสามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ พบว่า ผู้บริหารควรการจัดให้มีการระดมทรัพยากรไว้อย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาเด็กที่มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่อง การปรับระบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ที่เน้นความแตกต่างเป็นรายบุคคล และจัดให้มีหลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

4) ด้านสามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาระบบการลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น การว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนตามความเหมาะสม โดยจัดตั้งในรูปของคณะกรรมการ รวมทั้งจัดให้มีระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม มีการจัดทำคู่มือนักเรียนเพื่อชี้แจงระเบียบและแนวปฏิบัติต่างๆ ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ และจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบของโรงเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ นอกจากกรุงเทพมหานคร

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ ในระดับภาค หรือระดับมหภาค

3.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล การประกันคุณภาพและด้านอื่นๆ ตามกรอบข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548

3.2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยที่ส่งเสริมหรือมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.5 ควรวิจัยพัฒนาคู่มือการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ตามกรอบข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548